

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-453-5-41>

**THE LICENSING SYSTEM UNDER MARTIAL LAW:
CHALLENGES, RISKS, AND THREATS RELATED
TO ARMS TRAFFICKING**

**ДОЗВІЛЬНА СИСТЕМА В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО
СТАНУ: ВИКЛИКИ, РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ, ПОВ'ЯЗАНІ
З ОБІГОМ ЗБРОЇ**

Fedorenko S. Yu.

*3rd-year cadet, Educational-Scientific
Institute of Law
and Training Specialists for National
Police Units,
Dnipro State University
of Internal Affairs
Research advisor:*

Natochii A. D.

*Assistant Professor at the Department
of Tactical-Special Training,
Dnipro State University of Internal
Affairs*

Федоренко С. Ю.

*курсант 3-го курсу
Навчально-наукового інституту
права та
підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковій керівник:*

Нагочий А. Д.

*старший викладач кафедри тактико-
спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про Національну поліцію» основними завданнями Національної поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. [1]

Реалізацію своїх повноважень у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї Національна поліція здійснює через підрозділи (сектора) дозвільної системи, які входять до структури поліції превентивної діяльності і координація яких здійснюється через керівника управління (відділу) превентивної діяльності НП. Основним інструментарієм діяльності цих підрозділів у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї є Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї....., затверджена наказом МВС України від 21.08.98 № 622 [2].

Умови воєнного стану створюють надзвичайно складні виклики для нормативно-правового регулювання обігу зброї. З одного боку, необхідно забезпечити безпеку громадян та держави, а з іншого – зберегти права та свободи громадян. Дозвільна система в цих умовах має вирішувати багато питань, пов'язаних зі зброєю, від носіння до зберігання.

Виклики, пов'язані з дозвільною системою в умовах воєнного стану для безпеки України та її громадян:

1. Збільшення обсягу роботи:

– В умовах воєнного стану збільшується потреба в видачі дозволів на носіння та використання зброї.

– Необхідно забезпечити ефективний контроль та швидку обробку заявок на дозвіл.

– Довготривалий процес обробки може призвести до збільшення незаконного обігу зброї.

2. Загроза зростанню обігу незареєстрованої зброї:

– Воєнний стан сприяє появі незареєстрованої (трофейної) зброї.

– Незареєстрована зброя потрапляє в руки небажаних осіб, включаючи терористів та злочинців.

– Нормативно-правові шляхи вирішення: Посилення контролю за зброєю, амністія для тих, хто добровільно здав незаконну зброю.

3. Психологічний стан власників зброї:

– В умовах воєнного стану психологічний тиск безумовно впливає на власників зброї та на людей в цілому, що робить їх більш сприятливими до негативної обстановки, що може скластися в конфліктній ситуації тощо.

– Недостатній контроль над психічним станом може призвести до небезпечного використання зброї.

– Нормативно-правові шляхи вирішення: Систематичні психологічні перевірки власників зброї.

Аналізуючи дану тему, ми можемо визначити кілька ефективних шляхів вирішення проблем, пов'язаних з дозвільною системою в умовах режиму воєнного стану та обігом зброї:

1. **Посилення контролю та моніторингу:** Важливо вдосконалити систему видачі дозволів на носіння та використання зброї. Це включає в себе перевірку анамнезу, психологічні оцінки та регулярні перевірки власників зброї.

2. **Пошук шляхів регулювання незареєстрованої зброї:** Необхідно вжити заходів для виявлення та конфіскації незареєстрованої зброї. Це може включати амністію для тих, хто добровільно здав незаконну зброю.

3. **Публічна освіта та свідомість:** Забезпечити громадську освіту щодо правил обігу зброї, небезпеки незаконної зброї та важливості дотримання законів.

4. **Співпраця з міжнародними партнерами:** Важливо обмінюватися досвідом та нормативними практиками з іншими країнами для вдосконалення системи регулювання зброї.

Ці заходи допоможуть забезпечити безпеку та зменшити ризики, пов'язані з обігом зброї в умовах воєнного стану.

Щодо останніх нормативних змін порядку контролю за обігом вогнепальної зброї, слід зазначити, що на період дії воєнного стану було ухвалено наказ МВС від 01.03.2022 № 170, який спростив порядок надання дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану [3]. Як правильно зазначають окремі автори, цей наказ спростив процедури ліцензування купівлі, зберігання та носіння мисливської зброї та боєприпасів під час воєнного стану [4, с. 29].

Література:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

2. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : наказ МВС України від 21.08.1998 № 622. *Офіційний вісник України*. 1998. № 42. Ст. 1574.

3. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану : наказ МВС від 01.03.2022 № 170. *Офіційний вісник України*. 2022. № 17. Ст. 953.

4. Бахчев К. Особливості діяльності підрозділів дозвільної системи в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 28–33.